שני שעירי פרק שישי יומא סח.

מסורת הש"ס

מה להלן וכו'. כדמפרש ואזיל: וקרבו ופרשו והוליא. בת"כ [1] ה"ג לה ואת עור הפר ואת כל בשרו על ראשו ועל כרעיו וקרבו ופרשו והוליא מלמד שמוציאו שלם: ונאמר להלן [2] ראש וכרעים ומעולה גמר שנאמרו בה ראש וכרעים בהקטרתה שנאמר וערכו את הנתחים את הראש ואת הפדר ונאמר והקרב והכרעים: כשם שפרשו בקרבו וכו'. שנאמר ואת עור הפר ואת כל בשרו הקיש הוצאת עור ובשר להוצאת קרבו ופרשו מה פרשו בקרבו אף בשרו בעורו וכמיע והוליא ושרף מה הוצאתו בשרו [3] ועורו אף שריפתו כן: ס"ר נאמר כאן מחוץ למחנה וכו'. הגירסא הזו משובשת היא ואי אפשר להעמידה ובמסכת זבחים וכת"ק [4] הכי איתא ת"ר להלן אתה נותן להן ג' מחנות וכאן אתה נותן להן מחנה אחת ת"ר למה נאמר אל מחוץ למחנה לומר לך כיון שיצאו חוץ למחנה מטמאין בגדים וגבי פר יום הכפורים תניא לה בת"כ יוציא אל מחוץ למחנה ושרפו ולא אמר ומקומה תנא ואמר הכי להלן בפר העדה והכן משיח אתה נותן להן לשריפתן חוץ לג' מחנות עזרה והר הבית וירושלים כדאיתא לקמן וכאן אתה אומר אל מחוץ למחנה ושרפו דמשמע שצריך חוץ למחנה שכינה מיד במחנה לויה והלא אף אלו פגימיים ואיתקישו להדדי לשריפה ולטומאת בגדים כדאמרינן גבי פר העלם דבר ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת [5] וכוליה לדרשא ודרשינן לפר זה פר יום הכפורים בגמ' זבחים (לט.) ובמסכת מנחות (מז.) מיימינן לה ועיקרה בת"כ וגבי פר יום"כ גמי כתיב החטאת החטאת ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת מה תלמוד לומר חטאת חטאת לפי שלא למדנו שיהו מטמאין בגדים ונשרפין אבית הדשן אלא אלו בלבד מניין לרבות פר משיח ופר העדה ושעירי ע"ז ת"ל חטאת חטאת אלמא כי הדדי ניתנו מ"כ למה נאמר כאן מחנה אחת לא נאמרה אלא על טומאת הבגדים הכתובה אחריה והשורף אותם יכבס בגדיו ולומר לך כיון שיצאו חוץ למחנה אחת מטמאין בגדים ואף של פר כהן משיח מכאן למד שהרי לא נכתבה בו טומאת בגדים ומריבויא דחטאת חטאת אתיא כדפריש. וה"ג אמר מר להלן אפה נותן לפס ג' מחנות וכו': מחוץ למחנה בדשן. בהוצאת דשן המזבח והוליא את הדשן אל מחוץ למחנה שאין [ת"ל] היו מלמד כלום אמנה ידענא דאל מחוץ למחנה מוציאין אותו דכתיב בפרים הנשרפים אל שפך הדשן וכתיב הכא ממחוץ למחנה: שמעון. דאמר במתניתין אין מטמאין בגדים עד שיצא האור ברוכן הא מחוץ למחנה דכתיב כפר ושעיר של יום הכפורים מאי עביד ליה: נאמר כאן. כפר יום הכפורים: ונאמר להלן. בפרה אדומה והוליא אותה אל מחוץ למחנה (במדבר יט): מה כאן. בפרים הנשרפין חוץ לג' מחנות אף שחיטת פרה אדומה חוץ לג' מחנות: ומה להלן. בפרה אדומה במזרחה של ירושלים דכתיב הר אל נכח פני אהל מועד (שם) אלמא עומד במזרח ופניו למערב כנגד פתחו של היכל שהוא בכותל מזרחי [1] ופתוח למזרח אף כאן וכו': ורבנן. דמפקי ליה לקרא לטומאת בגדים ולית להו גזירה שוה: היכא שריף לה. לאיזו רוח של ירושלים: לצפונה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כשם שפרשו כו' מה הוצאתו בשרו בעורו אף:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תורה אור השלם

1. וְאֶת עוֹר הַפָּר וְאֶת כָּל בְּשָׂרוֹ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל כְּרָעָיו וְקֶרֶב וּפַרְשׁוֹ: וְהוֹצִיא אֶת כָּל הַפָּר אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מָקוֹם טָהוֹר אֶל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל עֵצִים בָּאֵשׁ עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף: ויקרא ד יא-יב
2. וְעָרְכוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַנְּתָחִים אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הַפָּדֶר עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא א ח
וְהַקֶּרֶב וְהַכְּרָעַיִם יִרְחָץ בַּמָּיִם וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ: ויקרא א יג
3. וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר הוּבָא אֶת דָּמָם לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ יוֹצִיא אֶל מִחוּץ לַמַّחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת עֹרָתָם וְאֶת בְּשָׂרָם וְאֶת פִּרְשָׁם: ויקרא טז כז
4. וְהוֹצִיא אֶת הַפָּר אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרַף אֹתוֹ בָּאֵשׁ שְׂרֵפָה אֶת הַפָּר הָרִאשׁוֹן וְאֶת הַשָּׂעִיר הַחַטָּאת הַקֹּדֶל הוּא: ויקרא ד כא
5. וְשִׁבְעָה אֶת בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת הַדֶּשֶׁן אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מָקוֹם טָהוֹר: ויקרא ו ד
6. וְנָתַתָּה אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו: במדבר יט ג

תוס' ישנים

מתיה. הוראת שעה היתה דליכא אלא מוהרים כדאמרינן בפ' ד' מיתות (דף ס:): לא עניים ולא התראה בהדיוקן. שבדקן כפותות כדאמר רע"ן שפניה מוריקות והדיוקן ויקרון מדא מילתא היא כדאמרינן ביבמות (דף ס:) הטבילים לפני לין רבי הלאיה ליגעל פניה מוריקות דאמר מר סימן לעבירה הדיוקן ואע"ג דאמר בברכות (דף סב:) עמוד המחר מביא לידי הדיוקן ומלון המחר מביא אדם לידי יקרון מ"מ שני מינין הן ודומין לאחד שעטין לגר יקרון. מ"ר: אבי אמו מיסרהל. אבל לא כעי למימר אמו מיסרהל דלא מיסתבר ליה שנבדל נפי הליים ע"ז [1]: תשעים רים שבעה ומחצה לכל מיל. פי' רש"י דהא מיל אלפים אמה שהרי שניו בברייתא דסיפרי במדת אלוקה אחרון לכל שבט ושבט שבעים ואמתה מיל ויהן המשה ועשרים אלף קנין בספר יחזקאל והקנה שש אמות הרי מאה וחמשים אלף אמה הן לכל אלפים אמה מיל הרי שבעים וחמשה מיל מיקן קשה על פי' ר"ש דס"פ מי שהוליאוהו (דף נא.) דקאמר התם ארבע אמות שאמרו הן ואלכסון כי' דבין בריבוע [שעולם] כין בשאר רוחות כעין אלפים עם אלכסון שהן [2] (שלש אלפים) אמה וכן בריבוע ד' אמות והעגולה כעין אלכסון דהא הכא לא תשיב אלא אלפים אמה מצומצמות שהן מיל כמו שמשמע מאן ועוד קשה כי בכל המלמוד נקבו עמוד נגוה עשרה ורחב אלרבעה ואמאי נקבו כחב ד' שאם הוה ליה למיתקבו אלכסון של ד' קרוב לשאה היא וכי מיתמא דרוחב ד' ואלכסון קאמר אם כן בפרק קמא דשבת (דף ח.) גבי כוורת דנקבו בחבה שאה לפי שהיא עגולה וכשאדבעגנה מתמלא כה אלכסון ד' על ד' שיעלה קרוב לשאה עשרים לפי רש"י דהתם ולפי ר"ת שאה עשרים ממש עם עוביי הדפנות אם כן [3] ד' על ד' הוה ליה למיקנה כיון שהוא ד' ואלכסון ועוד קשה לרבי דספרק כיצד מעברין (דף נ:) בשמעתא דטבלא מרוכבת מוכח בהדיא גבי ערי ליים דילפינן מיניהו פיאות של המוחמי שבת שלא היה בריבוע אלא אלפים ממש כדפרישית התם ודע לתפא"ג דגבי ערי ליים יש מילוק בין אלכסון של קרנות לשאר רוחות כתוחים שבת אין נכון לקבר כאן יותר מבמקומות אחר מיהו נראה לי כפי' רבינו ז' שמשון שפירש דוקא לקרנות שמרובעין בריבוע עולם כדמוכח התם כעין אלכסון ולא לשאר רוחות. מ"ר: בא ויבר מתח סוכה אחמרוה עד שתחשך. ואין לתקשות ה' למה מיקנו סוכה יבר שם עד למחר אבל לאוק כ' רש"י פירש יפה שיהא לעמוד במדבר ומם הוא מלום ומעונה ואין לומר שיעשינו מחרים אבלו ולא יעמוד יחידי כי אין נכון לרחות כולן אם לאו ואומר רבי אחילו למתן דאמר תתומין לחוריתא כיון שלא היתה שם שכיתתו קבועה עוד מתחילה היום לא מחר לו אין כאן איסור אם לא נוחה. מ"ר: רבי יהודה אומר עשר סוכות בעשר מילין. כך כתוב בכל הספרים ואיני יודע ליישבו כי ל"ל עשר סוכות בתוך ר' מילין כיון שלא מלינו שלריך סוכה לא אבל ירושלים ולא אבל אליה ובתוך המילין למה יעשה סוכה על כן נראה דגרסינן תשע סוכות וכן מלינו בתוספתא (פ"ג): סח לי אליעזר בני אם על ידי עיבוד הדפרים ואיני יודע ליישבו כי אם אפשר נאלי ה): כמאן אמלא הא דתנינן אין מתחמרין שבתם כו'. ובכך בריתא לא מפרש כמה מלין היו: דתנאא. כן הוא בספרים הרבה ולא גרס דתנן דא"כ דמתני' הוא מרישא הוה ליה לאתיתי דקתני בהדיא אם עשר מילין. אין לומר אם לכך. אבל אם היה בנרך אחר מתכילין אותו ואחילו לא היה ו) יותר דחוק שעיר ויהיו כמו שבת ועומתה ואחירי הכא ח) שמקוק כנון שאחוז כולנים ומתוך שהיה יודע שאם יבעבר כיתר ואחמנו ובלמנו ומאלה לאמר לא היה רעב כל כך. מ"ר: חולק לשון של אחורית כו'. [ואם תאמר למה יהיה הבאתם הלשון חוץ לתמוס ובי הוי זה כמו לחיית הטעיר בשבת ועומתה ויש לומר] שאין מביאין אותו כיום הכפורים שבבר הביאו אותו מאממול לו' מני על לאם שעיר מביאין אותו דמחמר בלאחר

(ב) ע"ש לדף סו ע"ב. ג) ל"ל אלפים וח"ת. ד) ל"ל טפי מדי על ד'. ה) ל"ל שמואל. ו) ל"ל למה לא תיקנו סוכה שם ושבו שם. ז) פירוסם לאפוקי מפירש"י ועיין ש"ר. ח) ל"ל דשב יותר דוחה שעיר ילאינו כמו כיי. ט) ל"ל שתוחה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com